

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

สังคมในโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านคุณธรรม จริยธรรมที่มีผลมาจากการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการติดต่อสื่อสาร สามารถติดต่อกันอย่างไร้ขอบเขต สังคมเกิดการแข่งขันในทางอุตสาหกรรม จึงทำให้ความเจริญทางด้านวัตถุอันเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย ให้แก่มนุษย์มากขึ้น วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตอันดีงามของสังคม ถูกเบียดเบียน ไปสู่รูปแบบใหม่ โดยอ้างเหตุผลถึงความเป็นสากล จากความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของวัตถุ ความเจริญ เติบโตทางด้านเศรษฐกิจเป็นค่านิยมสู่วัตถุ แต่ขาดความเจริญทางด้านจิตใจ ทำให้มนุษย์เห็นแก่ตัว มากขึ้นทุกวัน ทำให้มนุษย์ละทิ้งความชอบธรรม ความผิดเรื่องคุณธรรมเป็นของธรรมดาที่ปุถุชน สามารถทำได้ หากปล่อยให้สภาพเช่นนี้ก็จะยังคงเกิดขึ้นเป็นประจำ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ซึ่งอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน และเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ย่อมทำความเสื่อมโทรม มาสู่สังคม จะเป็นปัญหาที่ยากยิ่งต่อการแก้ไขในอนาคต เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว แผนพัฒนาเศรษฐกิจ แห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 (ออนไลน์, 2562) กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 1 ให้มีการเสริมสร้างและ พัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ โดยให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคน ให้มีความสมบูรณ์ เริ่มตั้งแต่กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ต้องพัฒนาให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ ควบคู่กับการพัฒนาคนไทยในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี มีสุขภาพที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม ส่วนรวม มีทักษะความรู้ และความสามารถ ปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงรอบตัวที่รวดเร็ว บนพื้นฐานของการมีสถาบัน ทางสังคมที่เข้มแข็ง ทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันชุมชน และ ภาคเอกชน ที่ร่วมกันพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีคุณภาพสูง อีกทั้งยังเป็นทุนทางสังคมสำคัญในการขับเคลื่อน การพัฒนาประเทศ การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลัก ในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ เพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลก ภายใต้ระบบเศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นพลวัตประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคม ของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มี

ทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤต ที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับ การเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : 29) นอกจากการจัดการศึกษาให้ทันต่อโลกที่เปลี่ยนแปลงไป การสร้างให้เกิดคุณธรรม ในจิตใจของผู้เรียน ก็มีความสำคัญเช่นกัน เห็นได้จากหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กำหนดให้ การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ต้องยึด แนวการจัดการศึกษาในหมวด 4 มาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นให้ความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม และในมาตรา 24 วรรค 4 ได้กำหนดกระบวนการ เรียนรู้ โดยจัดกระบวนการสอนผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา นอกจากนั้น ในปีงบประมาณ 2562 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดพันธกิจให้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร มีกลยุทธ์ ด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รักความ เป็นไทย ห่างไกลยาเสพติด พัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่น การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองดีของชาติ และพลเมืองโลกที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม บนพื้นฐาน วัฒนธรรมที่ดีงามของไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ออนไลน์. 2562)

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรทรงมี พระราชกระแสรับสั่ง “ช่วยสร้างคนดีให้บ้านเมือง” และพระราชทานหลัก 3 ประการ ในเรื่องครู และนักเรียนว่า 1) ให้ครูรักเด็กและเด็กรักครู 2) ให้ครูสอนให้เด็กมีน้ำใจต่อเพื่อน ไม่ให้แข่งขันกัน แต่ให้แข่งขันกับตัวเอง และให้เด็กที่เรียนเก่งช่วยสอนเพื่อนที่เรียนช้ากว่า และ 3) ให้ครูจัดกิจกรรม ให้นักเรียนทำร่วมกัน เพื่อให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี เพื่อเป็นการน้อมนำพระราชกระแสรับสั่ง ดังกล่าว มาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักพัฒนา นวัตกรรมจัดการศึกษา จึงจัดทำโครงการ โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ขึ้นโดยให้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา คัดเลือกโรงเรียนในสังกัดเข้าร่วม โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อพัฒนาโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้นักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา

ตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ชี้นำคุณค่าแห่งคุณธรรม ความดีอย่างเป็น
 ธรรมชาติ และสร้างความรู้สึกลึกซึ้งชอบชั่วดี รวมทั้งสร้างเครือข่ายชุมชนองค์กรแห่งคุณธรรม
 โดยประสานความร่วมมือจากหน่วยงาน และองค์กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน
 โดยกำหนดกระบวนการพัฒนาคุณธรรมตามมาตรฐาน โรงเรียนคุณธรรม ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่
 ด้านโรงเรียน ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านนักเรียน โดยหลักการของโรงเรียนคุณธรรม สามารถ
 นำไปใช้ได้กับโรงเรียนในทุกศาสนา ไม่ผูกขาดกับศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เปรียบเสมือนเป็นคุณธรรม
 สากล ที่จะช่วยให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียน “ลดลง” และส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรม
 ที่พึงประสงค์ “เพิ่มขึ้น” ซึ่งนับเป็นการพัฒนาเยาวชน ผู้ปกครอง และชุมชน ได้อย่างยั่งยืน (สำนัก
 พัฒนาวัดธรรมการศึกษารักษาดินแดน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ออนไลน์. 2562)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้รับจัดสรรงบประมาณมาแล้ว
 ขับเคลื่อนตามนโยบายปีงบประมาณ 2560 โดยมีเป้าหมายให้กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา เป็น
 ผู้รับผิดชอบในการขับเคลื่อนนโยบาย และมีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนเข้าร่วม
 โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ทั้งหมด โดยให้ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบ ที่ได้รับการอบรมมา
 ขยายผลให้กับ โรงเรียนบ้านเขาหิน และ โรงเรียนบ้านตาหลังใน เพื่อเป็นโรงเรียนแกนนำ จากนั้น
 โรงเรียนแกนนำจะเป็นวิทยากรอบรมให้โรงเรียนในสังกัด สพฐ. จำนวน 145 โรงเรียน ผู้บริหาร
 และครู 2,030 คน (ครบ 100%) ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา ทุกโรงเรียนก็จะเรียน
 คุณธรรม สพฐ. เมื่อกลับไปโรงเรียนจะต้องพัฒนาความรู้ความเข้าใจทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยผ่าน
 กระบวนการที่กำหนด ตามรูปแบบของคุณธรรมอัตลักษณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตร และคุณลักษณะ
 อันพึงประสงค์ โดยจะต้องดูพฤติกรรมที่เป็นปัญหาแล้วนำมากำหนดเป็นคุณธรรมอัตลักษณ์ของ
 โรงเรียน มีการสร้างภาคีเครือข่ายส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอการสนับสนุนการประเมินผล เพื่อตรวจสอบ
 พฤติกรรมที่เราฝึกนั้นให้เกิดเป็นวิถี ให้คนดีเชิดชูคนดี และมีการขยายผลสู่โรงเรียนที่ใกล้เคียง
 ในสำนักงานเขตเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมต่อไป (สากล พรหมศิริเดช. สัมภาษณ์. 2563)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและตระหนัก
 ถึงความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม ให้แก่ผู้เรียนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติ
 บ้านเมืองต่อไปในอนาคต ในฐานะผู้วิจัยเป็นครู โรงเรียนบ้านเขาหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 และได้มีโอกาสดำเนินโครงการ โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. จึงสนใจที่จะศึกษา
 ผลการดำเนินงานกระบวนการพัฒนาคุณธรรมของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. และศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี
 ของกระบวนการพัฒนาคุณธรรมของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เพื่อก่อให้เกิดแนวทางขับเคลื่อนโรงเรียน
 คุณธรรม สพฐ. ให้ประสบผลสำเร็จ อันจะก่อให้เกิดผลดีต่อผู้เรียน วงการศึกษาและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของกระบวนการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1
2. เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้คู่มือแนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาทั้งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 และสถานศึกษาอื่นๆ เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาคุณธรรมในโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพเด็ก เยาวชน และการจัดการศึกษาในภาพรวมของประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Reseach) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ จึงกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ปีการศึกษา 2562 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 148 คน และครู จำนวน 1,884 คน รวม 2,030 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. ออนไลน์. 2562)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ปีการศึกษา 2562 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 – 610 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 43) โดยทำการสุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษาแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 24 คน และทำการสุ่มครูแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 303 คน รวม 327 คน

2. การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำนวน 3,727 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 19,341 คน ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำนวน 10 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำนวน 11 คน ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียน 2 คน ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำนวน 1 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) รวม 14 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

กระบวนการพัฒนาขับเคลื่อนคุณธรรม โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มี 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 โรงเรียน

ด้านที่ 2 ผู้บริหาร

ด้านที่ 3 ครู

ด้านที่ 4 นักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **แนวปฏิบัติที่ดี** หมายถึง วิธีการดำเนินการของกระบวนการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

2. **กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม** หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ตามโครงการโรงเรียนคุณธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยกระบวนการ 4 ด้าน ดังนี้

2.1 **ด้านโรงเรียน** หมายถึง โรงเรียนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรมของโรงเรียน มีแผนพัฒนาด้านคุณธรรมที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียน ปฏิบัติตามคุณธรรม อัตลักษณ์ ของโรงเรียน หรือกรอบแนวคิด โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง มีการสร้างเครือข่าย

การมีส่วนร่วมทั้งภายในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียน และกับหน่วยงานภายนอก โรงเรียนได้เข้าร่วมประเมินผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ จนได้รับการยอมรับหรือยกย่องเชิดชูจากหน่วยงานภายในหรือภายนอก

2.2 ด้านผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในการขับเคลื่อน การบริหารงานและการประเมินผลการดำเนินงาน โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มีโครงสร้าง การบริหารงานด้านคุณธรรม โดยมีรูปแบบ/นวัตกรรมในการบริหารงานด้านคุณธรรม พร้อมทั้งได้ นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ด้วยความโปร่งใส เป็นธรรมตรวจสอบได้ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและได้รับการยอมรับหรือยกย่องเชิดชูเกียรติ

2.3 ด้านครู หมายถึง ครูมีความรู้ ความเข้าใจคุณธรรมอัตลักษณ์และกรอบแนวคิด โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ หรือตามกรอบ แนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยผ่านโครงการคุณธรรมและกิจกรรมอื่น มีการสร้างเครือข่าย ภายในโรงเรียน โรงเรียนอื่น และกับหน่วยงานภายนอก/องค์กรทางศาสนา มีผลงานและนำผลงานจัด กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประพฤติปฏิบัติตน ตามคุณธรรมอัตลักษณ์หรือกรอบแนวคิดของ โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ตลอดจนได้รับการยอมรับหรือยกย่องเชิดชูเกียรติ จากบุคคล หน่วยงาน องค์กรภายใน หรือภายนอก

2.4 ด้านนักเรียน หมายถึง นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม มีโครงการ คุณธรรม ตามคุณธรรมอัตลักษณ์หรือกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สามารถนำเสนอและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้โครงการคุณธรรม และมีการสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากโครงการคุณธรรม ตลอดจน มีการเผยแพร่โครงการคุณธรรมสู่สาธารณชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เอกสาร แผ่นพับ สื่อ สิ่งพิมพ์ เสียงตามสาย ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีอุดมการณ์ด้านคุณธรรม มีความรับผิดชอบ มีความเป็นผู้นำ กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรม ภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ในโรงเรียน เพิ่มขึ้น

3. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

4. ครู หมายถึง ผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 1

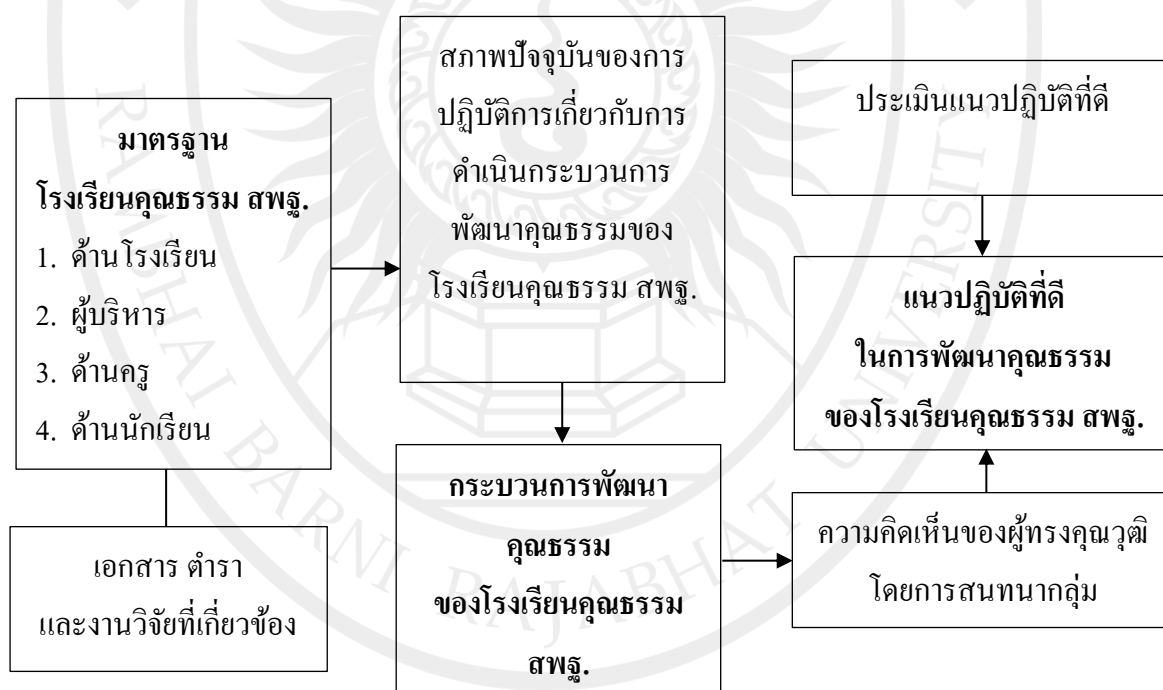
5. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง บุคลากรที่ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

6.ศึกษานิเทศก์ หมายถึง บุคลากรที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

7. โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. หมายถึง โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

กรอบแนวคิดวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดที่มุ่งศึกษา กระบวนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดกรอบแนวคิดตามกระบวนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สพฐ. ของสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดกระบวนการพัฒนาคุณธรรม โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ตามมาตรฐาน โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ไว้ 4 ด้าน ดังแสดงด้วยกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย